



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 21/07-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. marca 2007 predbežne prerokoval návrh PhDr. V. J., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. D. G., K., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/06/06-K zo 4. septembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Návrh PhDr. V. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 16. januára 2007 doručený návrh PhDr. V. J., bytom B. (ďalej len „navrhovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. D. G., K., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/06/06-K zo 4. septembra 2006.

Navrhovateľka uviedla, že je členkou predstavenstva S., a. s., so sídlom v B. (ďalej len „spoločnosť“) so stopercentnou majetkovou účasťou štátu, a teda s poukazom na čl. 3 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z., ktorým sa mení

a dopĺňa ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len „ústavn zákon o ochrane verejného záujmu“) je verejným funkcionárom, na ktorého sa vzťahuje povinnosť uveden v čl. 7 ods. 1 tohto ústavného zákona.

Podľa vyjadrenia navrhovateľky 19. decembra 2006 jej bolo doruen rozhodnutie výboru sp. zn. VP/06/06-K zo 4. septembra 2006, ktorým jej výbor za porušenie povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu uložil pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, a to vo výške 138 192 Sk.

Navrhovateľka sa domnieva, že povinnosť vyplývajúcu z čl. 7 ods. 1 citovaného ústavného zákona neporušila, pretože oznámenie funkcií, zamestnan, činnosť a majetkových pomerov (ďalej len „oznámenie“) podala 2. februára 2006, pričom svojej funkcie sa ujala 1. januára 2006. V tejto súvislosti navrhovateľka poukázala na skutočnosť, že oznámenie podala v uvedenej lehote z dôvodu, že jej nebolo jasné, či aj na ňu sa vzťahuje uveden povinnosť, keďže išlo prvé akiov spoločnosti vzniknut dňom 1. januára 2006. Navrhovateľka ďalej uviedla, že až 19. januára 2006 sa uskutočnilo prvé valné zhromaždenie spoločnosti, pričom jej zmluva o výkone funkcie členky predstavenstva bola schvlen až na druhom valnom zhromažden 28. januára 2006. Navrhovateľka zastáva názor, že práve tieto okolnosti boli dôvodom toho, že oznámenie podala až 2. februára 2006.

Z uvedených dôvodov navrhovateľka trvá na tom, že neporušila povinnosť uveden v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Naopak, na druhej strane sa domnieva, že rozhodnutie výboru sp. zn. VP/06/06-K zo 4. septembra 2006 je v rozpore s citovanm ústavným zákonom, a to jednak z dôvodu, že výbor nedodržel povinnosť uveden v čl. 9 ods. 5 tohto ústavného zákona, teda, že nerozhodol v lehote 60 dní odo dňa začatia konania, ako aj z dôvodu, že pri postupe podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu nesprávne určil výšku pokuty, pretože opomenul aplikovat’ ustanovenie čl. 9 ods. 15 a 16.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom napadnuté rozhodnutie výboru sp. zn. VP/06/06-K zo 4. septembra 2006 zrušil a výbor zaviazal k povinnosti uhradiť jej trovy právneho zastúpenia v sume 13 327 Sk.

Navrhovateľka zároveň žiadala, aby v prípade publikovania rozhodnutí ústavného súdu bolo jej meno a priezvisko nahradené iniciálkami.

II.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde sa konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začína na návrh

verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Podľa § 73b ods. 2 zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Z obsahu spisu výboru sp. zn. VP/06/06-K ústavný súd zistil, že 3. apríla 2006 bolo navrhovateľke doručené oznámenie výboru o začatí konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, a to na základe uznesenia č. 98 zo 16. marca 2006.

K uzneseniu výboru č. 98 zo 16. marca 2006 sa navrhovateľka vyjadrila v liste zo 7. apríla 2006, v ktorom uviedla, že nemala vedomosť o tom, že je verejným funkcionárom, ktorý je v zmysle čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu

povinný podať výboru oznámenie, ale hneď ako sa to dozvedela – 2. februára 2006, oznámenie podala.

Následne výbor uznesením č. 29 zo 4. septembra 2006 konštatoval, že tým, že mu navrhovateľka v stanovenej lehote nepodala oznámenie, porušila povinnosť uloženú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, za čo jej v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) citovaného ústavného zákona uložil pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára. Výbor navrhovateľku poučil aj o jej práve podať návrh na preskúmanie tohto rozhodnutia ústavnému súdu.

Listom sp. zn. VP/06/06-K z 12. septembra 2006 požiadal predseda výboru spoločnosť o oznámenie výšky mesačného platu navrhovateľky.

Výbor 7. decembra 2006 vydal rozhodnutie zo 4. septembra 2006, v ktorom konštatoval, že konaním navrhovateľky došlo k porušeniu čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, za čo jej v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) citovaného ústavného zákona uložil pokutu v sume 138 192 Sk. V odôvodnení rozhodnutia výbor uviedol, že navrhovateľka mu mala do 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie podať oznámenie. Keďže funkcie sa ujala 1. januára 2006 a oznámenie podala až 2. februára 2006, je nesporné, že tým porušila povinnosť zakotvenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Za porušenie tejto povinnosti jej uložil pokutu vo výške 138 192 Sk, pričom vychádzal z oznámenia generálneho riaditeľa spoločnosti, podľa ktorého priemerný mesačný plat navrhovateľky za rok 2006 predstavuje práve sumu 138 192 Sk.

Rozhodnutie výboru zo 4. septembra 2006 bolo navrhovateľke doručené 19. decembra 2006.

K návrhu navrhovateľky sa na základe výzvy ústavného súdu z 23. januára 2007 vyjadril aj výbor prostredníctvom svojho predsedu, a to listom sp. zn. RD-296/2007-PO z 1. februára 2007. V liste predseda výboru uviedol, že ústavnému súdu navrhuje, aby napadnuté rozhodnutie výboru potvrdil a navrhovateľke nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia. Súčasne vyjadril názor, že navrhovateľka „nepopiera, že k omeškaniu skutočne došlo, hľadá len dôvody na jeho odôvodnenie, čo ju však nezbavuje zodpovednosti

za porušenie povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona“. Ku skutočnosti, že výbor nerozhodol v lehote 60 dní odo dňa začatia konania predseda výboru uviedol, *„že ide o tzv. poriadkovú lehotu a s jej nedodržaním ústavný zákon nespája zastavenie konania alebo zánik zodpovednosti v konaní podľa čl. 9 tohto ústavného zákona“.* K námietke navrhovateľky týkajúcej sa nesprávneho určenia výšky pokuty predseda výboru uviedol: *„Vzhľadom na skutočnosť, že ide o pokutu za nepodanie oznámenia do 30 dní od ujatia sa funkcie, nie je možné použiť ustanovenie čl. 9 ods. 14 ústavného zákona, keďže nepracovala v uplynulom roku 12 mesiacov a výška pokuty bola ustálená podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) vo výške platu uvedeného v zmluve so zamestnávateľom verejného funkcionára.“*

Preskúmaním návrhu navrhovateľky, spisu výboru sp. zn. VP/06/06-K a namietaného rozhodnutia zo 4. septembra 2006 dospel ústavný súd k záveru, že návrh navrhovateľky v časti, v ktorej tvrdila, že neporušila povinnosť uvedenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, je zjavne neopodstatnený.

Navrhovateľka iniciovala konanie pred ústavným súdom v zmysle § 73a a nasl. zákona o ústavnom súde, pretože tvrdila, že neporušila povinnosť uloženú ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu v čl. 7 ods. 1, hoci oznámenie nepodala do 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie, ale učinila tak s nepatrným oneskorením hneď, ako sa o tejto skutočnosti dozvedela.

Zjavná neopodstatnenosť predmetného návrhu spočíva v podstate tvrdení navrhovateľky, ktoré síce smerujú k obhajobe vlastného konania, ale neodôvodňujú súladnosť s právami a povinnosťami uloženými jej ústavným zákonom, z čoho vyplýva, že ústavný súd ich nemôže ako relevantné v rámci konania podľa § 73a zákona o ústavnom súde skúmať. Podstata námietok navrhovateľky je v jej ospravedlnení konania neznalosťou ústavného zákona.

K tejto námietke ústavný súd zaujal nasledovné stanovisko:

Ako vyplýva z § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde, predmet tohto konania, v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu výboru, je jednoznačne obmedzený na posúdenie konania navrhovateľky ako verejného funkcionára z hľadiska jeho konformnosti s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Primárnym impulzom vzniku tohto konania je konanie verejného funkcionára, ktorý je povinný plniť povinnosti, ktoré mu vyplývajú z ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Ďalšou zložkou determinujúcou konanie ústavného súdu o opravnom prostriedku je konkrétne rozhodnutie výboru, a v neposlednom rade je ním návrh navrhovateľky, ktorým žiada, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie preskúmal.

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu tento ústavný zákon sa vzťahuje na funkcie štatutárneho orgánu alebo členov štatutárneho orgánu obchodných spoločností so stopercentnou majetkovou účasťou štátu.

Podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je na účely tohto ústavného zákona každý, kto vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 ods. 1. Na účely čl. 7 a 8 a na účely konania, ak sa porušili povinnosti podľa čl. 7 a 8, sa osoba, ktorá vykonávala verejnú funkciu, považuje za verejného funkcionára aj v období jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie.

Podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie, a) či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností podľa čl. 5 ods. 1 a 2, b) aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere, obdobnom pracovnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone funkcie verejného funkcionára, c) aké má funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť

a v orgánoch iných právnických osôb; taktiež uvedie, z ktorých uvádzaných funkcií má príjem, funkčné alebo iné požitky, d) svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností, v ktorých vykonávaní verejný funkcionár pokračuje aj po ujatí sa výkonu funkcie verejného funkcionára, e) svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktorí s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu.

Podľa čl. 7 ods. 5 písm. e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu oznámenie podľa odseku 1 podáva iný verejný funkcionár určenému výboru Národnej rady Slovenskej republiky.

Ústavný súd konštatuje, že navrhovateľka ako verejný funkcionár bola v zmysle vyššie citovaných ustanovení ústavného zákona o ochrane verejného záujmu povinná predložiť výboru oznámenie do 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie.

Podľa výpisu z Obchodného registra Slovenskej republiky vznikla navrhovateľke funkcia člena predstavenstva spoločnosti 1. januára 2006. Keďže ústavné právo nemá všeobecné ustanovenie o počítaní lehôt, v danom prípade je potrebné aplikovať ustanovenie generálnej právnej normy civilného procesu, a teda § 57 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľke začala plynúť 30-dňová lehota na splnenie povinnosti uloženej ústavným zákonom nasledujúci deň po vzniku funkcie, teda 2. januára 2006, pričom táto lehota uplynula 31. januára 2006. Keďže navrhovateľka podala výboru oznámenie až 2. februára 2006, je nepochybné, že ho podala po zákonom stanovenej lehote, čím porušila povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Na základe týchto skutočností začal výbor voči navrhovateľke konanie, výsledkom ktorého bolo jeho rozhodnutie sp. zn. VP/06/06-K zo 4. septembra 2006. V rozhodnutí výbor konštatoval porušenie čl. 7 ods. 1 citovaného ústavného zákona a za porušenie tejto

povinnosti uložil navrhovateľke v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) tohto ústavného zákona pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, teda v sume 138 192 Sk.

Ústavný súd konštatuje, že navrhovateľka tvrdila, že ústavný zákon neporušila, pretože nevedela, že aj na ňu sa vzťahuje uvedená povinnosť, pričom hneď, ako sa o nej dozvedela, ju splnila, aj keď po zákonom stanovenej lehote. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na jednu zo základných zásad práva, ktorú si aj samotná navrhovateľka uvedomuje, a síce „ignorantia legis non excusat“ (neznalosť zákona neospravedľuje).

Z uvedeného dôvodu ústavný súd návrh navrhovateľky v tejto časti na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jeho zjavnú neopodstatnenosť.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti môže s poukazom na čl. 2 ods. 2 ústavy konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Ustanovenie § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde jednoznačne vymedzuje predmet konania o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov. V rámci tohto konania je úlohou ústavného súdu posúdenie, či konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu.

S prihliadnutím na čl. 2 ods. 2 ústavy a predmet konania vymedzený v § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd nemôže v konaní podľa § 73a a nasl. zákona o ústavnom súde skúmať opodstatnenosť a výšku uloženej sankcie za porušenie tej-ktorej povinnosti stanovenej ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, prípadne to, či výbor v rámci konania dodržal lehotu stanovenú v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Aj keď predmetom konania podľa § 73a a nasl. zákona o ústavnom súde je preskúmanie konania verejného činiteľa a jeho súladnosť s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, ústavný súd k námietke navrhovateľky o prekročení 60-dňovej lehoty výborom ustanovenej v čl. 9 ods. 5 citovaného ústavného zákona poznamenáva, že keďže konanie bolo začaté uznesením výboru zo 16. marca 2006, niet pochybností o tom, že táto lehota bola prekročená. Vzhľadom na to, že v právnom poriadku Slovenskej republiky absentuje úprava následkov prekročenia tejto lehoty, jej uplynutie sa nespája so žiadnym právnym účinkom. Na základe tohto poznatku možno dospieť k záveru, že výbor môže rozhodnúť aj po uplynutí stanovenej lehoty.

Je však v záujme dodržiavania princípov právneho štátu, najmä právnej istoty účastníka konania, aby výbor vydával rozhodnutia v primeranej lehote, aj keď je táto lehota poriadková.

Výbor je povinný postupovať podľa čl. 2 ods. 2 ústavy, je teda povinný rešpektovať aj lehoty uvedené v ústavnom zákone.

Pokiaľ ide o tvrdenia navrhovateľky, že výbor porušil ústavný zákon tým, že nerozhodol v 60-dňovej lehote, a tým, že jej uložil pokutu v sume prevyšujúcej pokutu vyplývajúcu z ústavného zákona, ústavný súd konštatuje, že z ustanovení § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde jednoznačne vyplýva, že tieto námietky navrhovateľky nemôžu byť predmetom skúmania ústavného súdu v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa jedenásteho oddielu druhej hlavy zákona o ústavnom súde (čl. 2 ods. 2 ústavy).

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že označené nedostatky v rozhodovaní výboru, v dôsledku ktorých by sa navrhovateľka cítila byť poškodená na svojich právach, by mohli byť predmetom skúmania ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy, pričom lehota na podanie sťažnosti podľa citovaného článku ústavy začína navrhovateľke plynúť po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia výboru (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde a čl. 133 ústavy).

Keďže ústavný súd návrh navrhovateľky odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej žiadosťou o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2007